

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Анета Еленкова Маричова, катедра „Обществени науки“, УАСГ - София
Научна специалност „Политическа икономика (микроикономика и макроикономика)“

Относно: конкурс за „**доцент**“ по област на висше образование 3. Социални, стопански
и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика (Политическа икономика -
Микроикономика и Пазар на труда)

1. Информация за конкурса.

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономически науки“, Факултет по икономически и социални науки към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, съгласно решение на Факултетния съвет на ФИСН, протокол № 143 от 29.05.2020 г., ЗРАСРБ и Правилникът за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ПУ „Паисий Хилендарски“, и е публикуван в ДВ, бр. 57 от 26.06.2020.

Участвам в състава на научното жури по конкурса като външен член съгласно Заповед № РЗЗ-4132 от 25.08.2020 г. на Ректора на ПУ.

В конкурса участва **един кандидат**. Оценката на кандидата за заемане на академичната длъжност "доцент" е изготвена съгласно Националните минимални изисквания на ЗРАСРБ (чл. 26) и на Правилника за приложението му (чл. 1).

2. Кратка информация за кандидата в конкурса.

Стефан Атанасов Райчев има бакалавърска степен по Политология и магистърска степен (2009 г.) по Управление на човешки ресурси от ПУ „П. Хилендарски“. От 2016 г. е доктор по икономика. От октомври 2016 - до октомври 2017 г. е асистент, а от октомври 2017 г. и досега г-н Райчев е главен асистент по Икономикс. Провежда лекции и упражнения по Икономика на труда, Икономика на публичния сектор и Икономикс. Натрупаният опит на кандидата като лектор и асистент през тези години е доказателство за висок професионализъм, сериозна експертиза и добри постижения както в учебната, така и в изследователската дейност. Паралелно с това Стефан Райчев участва и в редица научно-изследователски проекти, като член експерт на изследователския екип, което развива неговите компетенции.

3. Изпълнение на задължителните Национални минимални количествени изисквания за академичната длъжност „доцент“.

Кандидатът Стефан Райчев отговаря напълно на задължителните условия, заложили в чл. 53 и чл. 54 на ЗРАСРБ и чл.65 (1) от Правилника за развитие на академичния състав в ПУ „П. Хилендарски“, тъй като:

- Има придобита образователна и научна степен доктор.
- Автор е на значителен брой научни публикации изцяло по темата на конкурса, в т.ч. и две монографии в съавторство, рецензирани от двама научни рецензенти и необходимия брой цитирания.
- Заема академичната длъжност главен асистент от 2017 г.
- Няма доказано плагиатство в научните трудове.

Гл. ас. д-р Стефан Райчев представя списък на научни трудове, които доказват формирането на 463,9 точки, съгласно утвърдените Национални минимални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ от ЗРАСРБ (чл. 26) и Правилника за приложението му (чл. 1) и 208,3 т. съгласно „Допълнителни изисквания за академичната длъжност „доцент“ към чл.58 от Правилника за развитие на академичния състав в ПУ „П. Хилендарски“, или общ сбор на точките

от задължителните и допълнителните изисквания - 672,2 т.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност.

След спечелен конкурс през 2017 г. в катедра „Икономически науки“ на Факултета по икономически и социални науки гл.ас. Райчев преподава активно в различни курсове в ОКС „Бакалавър“ и работи активно със студенти по различни програми и проекти.

Справката за учебната работа показва, че за периода 2016/2020 г. гл. ас. д-р Стефан Райчев има аудиторната заетост от 1060 ч., което включва лекции и упражнения по следните дисциплини - Микроикономика (40 ч.), Икономикс (255 ч.), Икономика на труда (304 ч.), Управление на човешките ресурси (247 ч.) и Икономика на публичния сектор (214 ч.). Другата заетост на кандидата за периода 2014/2020 г. е 295 ч., което включва учебна педагогическа практика (консултации и проверка на курсови проекти - 90 ч., семестриални изпити - 205 ч.), или общата заетост (аудиторна и друга) е 1355 ч.

От представените документи на кандидата Стефан Райчев става ясно, че той подхожда отговорно към учебната работа, като постоянно усъвършенства и актуализира учебното съдържание по дисциплините, водени от него. Разработва подробна учебна програма и учебен курс по „Икономикс“ (приети на Катедрен съвет на катедра „Икономически науки“ с протокол №109 от 07.11.2016 г.) и учебна програма по „Икономика на публичния сектор“ (приета на Катедрен съвет на катедра „Икономически науки“ с протокол № 116 от 12.06.2017 г.). В своята дейност кандидата покрива и други учебни дисциплини, свързани с Микроикономика - Икономика на труда и Управление на човешките ресурси, което заслужава висока оценка.

Въз основа на казаното може да се обобщи, че гл. ас. д-р Стефан Райчев е утвърден преподавател в областта на микроикономиката и по специално Икономика на труда. Трудовият стаж на кандидата в ПУ, говори за добре реализирана подготовка за заемане на академична длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8 Икономика (Политическа икономия - Микроикономика и Пазар на труда).

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации.

Кандидатът Стефан Райчев участва в конкурса с **16** публикации в специализирани научни издания и издателства. От тях:

- 2 монографии в съавторство, рецензирани от двама научни рецензенти (Университетско издателство "Паисий Хилендарски), в които авторският текст е над 100 страници.

- Публикувана глава от колективна монография.
- 13 броя статии и доклади, публикувани в специализирани научни издания (вкл. и Scopus), от тях 7 публикации на английски език.

- Преобладаващата част от публикациите са в съавторство (4 самостоятелни).

Представени и са следните допълнителни публикации:

- 1 публикувана книга на база защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор".

- 1 учебно пособие по Икономикс (в съавторство).

Допълнително са представени доказателства (Служебна бележка от поделение „Научна и проектна дейност“ към ПУ) за участие в 7 научно-изследователски проекта.

Представените документи и публикации дават представа за активната научноизследователска и преподавателска дейност на кандидата през годините след заемането на академичната длъжност „гл. асистент“ през 2017 г. Активната изследователска дейност на гл.ас.д-р Райчев му позволява да направи за този период значителен брой публикации, силно фокусирани в тематиката на конкурса - Микроикономика и Пазар на труда.

Като обобщение на посоченото до тук мога да оценя, че представените и доказани

количествени и качествени показатели на научната продукция на кандидата покриват и дори надвишават утвърдените Национални минимални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, според ЗРАСРБ и допълнителните изисквания на ПУ.

В творчеството на кандидата най-значимото научно направление се свързва с анализа влиянието на интеграционни процеси и глобализацията върху пазара на труда, което извежда на преден план новите икономически парадигми, икономиката на знанието, зелената икономика, устойчивото развитие и растеж, кръговата икономика, които моделират структурата на заетостта и характера на работните места.

На второ място са публикациите, посветени на оценка ефективността на публичният сектор посредством използването на подходящ инструментариум, както и ефективно използване на активните политики на пазара на труда като инструмент за активизиране на младото население и включването му на пазара на труда.

На трето място са публикациите, отнасящи се до необходимостта от икономически и социални политики с цел постигане на устойчив, приобщаващ и интелигентен икономически растеж, основан на социалното включване на всички групи и особено на тези в риск, политиките за учене през целия живот и ролята на социалното предприемачество.

В монографията (основен хабилитационен труд, в съавторство) „Социална кохезия (Национални, регионални и структурни измерения в контекста на България- ЕС- Западни Балкани)“, кандидатът (според представения разделителен протокол) прави задълбочен емпиричен икономически анализ на националните, регионални и структурните измерения на социалната кохезия в контекста на България - ЕС - Западни Балкани. Направена е оценка на достигнатото равнище на социална кохезия по линия на пазара на труда, образованието и социалните условия в страните от Западните Балкани и ЕС. Анализирани са и резултатите от кохезионните политики.

В монографичния труд (в съавторство) „Влияние на глобализацията върху характера на работните места и заетостта“ кандидатът (според представения разделителен протокол) изследва и анализира връзката - „Заетост, динамика и зависимости при основните типове заетост според работното време“. В изследването е направена оценка на ефектите на технологичния напредък/ иновациите върху пазара на труда и в частност върху характера/ структурата на работните места. Акцент е поставен и върху политиките, стимулиращи разпространението на иновациите, както и върху резултатите от действието им.

В представените научни трудове и публикации кандидатът разглежда актуални и значими въпроси, свързани с проблемите на пазара на труда, състоянието и причините за неактивността на младите българи, тенденции при диспропорциите между производителността на труда и работната заплата, връзката между младежката заетост и устойчивия растеж, ролята на иновациите, макроикономическите измерения на феномена работещи бедни и др.

В изследванията личи добро познаване на теоретичните основи и развитието на проблемите, умения за аргументирани анализи и извеждане на възможни решения.

Оценка за качеството на научната продукция в много голяма степен може да бъде направена чрез броя цитирания на публикациите на кандидата. Приложената справка показва 6 цитирания, в т.ч. 2 броя цитирания на публикация в списания, които се индексират в Web of Science и Scopus.

6. Оценка на основните научни и научно-приложни приноси.

Оценката на научната и научно-приложната дейност на кандидатът е резултат от предложения списък на научните трудове на гл. ас. д-р Стефан Райчев за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ - 13 броя статии и доклади, публикувани в специализирани научни издания, от тях 4 самостоятелни, и 7 публикации на английски език, 2 монографии (в съавторство), публикувана глава от колективна монография.

Резултатите се покриват в значителна степен с приносите на автора и може да се обобщи, че са основно в изследвания на пазара на труда, ефективност на публичния сектор, икономически и социални политики и преподаването на тази проблематика.

В монографичния труд „Социална кохезия (Национални, регионални и структурни измерения в контекста на България- ЕС- Западни Балкани)“ издадена през 2019 г. се прави широк теоретичен преглед и методологичен анализ на един особено актуален проблем през последните години - социалната кохезия, резултат от протичащите интеграционни и глобализационни процеси, съпътствани от икономически, социални и демографски промени. В резултат на направения задълбочен емпиричен икономически анализ на националните, регионални и структурните измерения на социалната кохезия (ЕС - България - региони в България) кандидата прави съществени изводи и препоръки за ролята на публичните политики, които на този етап не успяват да спомогнат за сближаване на България и ЕС и това е сигнал за тяхното преосмисляне.

В монографичния труд „Влияние на глобализацията върху характера на работните места и заетостта“ кандидатът (според представения разделителен протокол) изследва и анализира връзката - „Заетост, динамика и зависимости при основните типове заетост според работното време“ и прави следните обобщени изводи:

- Глобализацията оказва най-силно въздействие върху пазара на труда чрез развитие на технологиите, нови управленски методи, необходимост от нови умения, знания и способности, промени в икономическите отношения, либерализиране и интернационализиране на стоковите, капиталовите и трудовите потоци, което извежда на преден план необходимостта от нови икономически парадигми (икономика на знанието, зелена икономика, устойчиво развитие и растеж, кръгова икономика), които моделират структурата на заетостта и характера на работните места.

- Емпиричните резултати и регламентиранияте стратегии и политики на местно, регионално, национално и наднационално ниво насочват ролята на държавата към регулиране и управление на глобалните влияния и последици, чрез технологии и иновации, приспособяване към новите реалности и овладяване на икономическите и социални последици.

Представените трудове на кандидата по конкурса, както и резултатите от цялостната му изследователска и преподавателска дейност позволяват да бъдат изведени следните положителни резултати в т.ч. приноси обобщени в следните насоки:

- *Научни приноси*, свързани с обогатяване и доразвиване на теоретични категории и методологични въпроси, които позволяват задълбочаване, разширяване и обогатяване на теоретичните знания за функционирането на пазара на труда в условията на глобализация и интеграционни процеси, съпътствани от икономически, социални и демографски промени и необходимост от нови икономически и социални политики. Изследване на актуални и значими въпроси, свързани с проблемите на пазара на труда, състоянието и причините за неактивността на младите българи, тенденции при диспропорциите между производителността на труда и работната заплата, връзката младежка заетост - устойчивия растеж, ролята на иновациите, макроикономическите измерения на феномена работещи бедни и др.

- *Научно-приложни приноси*, свързани с емпирични изследвания и обобщени резултати на социалните политики, стимулиращи заетостта, социалното предприемачество, ролята на иновациите, знанието, учене през целия живот и тяхното въздействие върху младите хора, анализ на връзката между младежката заетост и устойчивия растеж и ролята и значението на политиката за устойчив растеж за намаляване на младежката безработица и насърчаване на младежката трудова активност.

7. Основни критични бележки и препоръки.

Основните препоръки и забележки към учебно-преподавателската и научно-изследователската дейност на кандидата са свързани на първо място с необходимостта от по-активна самостоятелна научно-изследователска работа, в която ясно да се отличи неговия собствен принос, а при съавторство ясно да се определи кой на каква част (глава, параграф) е автор. Също така е необходимо да увеличи самостоятелното си участие на международни научни форуми и съответно повече самостоятелни публикации в чужди научни специализирани издания, с което да направи по-видими собствените си постижения и изследователски приноси в избраната научна област. В бъдеще да се ангажира активно в подготовката на редовни и задочни докторанти.

8. Заключение

Приведените доказателства и направените оценки на научната, преподавателската и изследователската дейност на кандидата доказват, че той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на критериите на Факултета по икономически и социални науки на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, за заемане на академичната длъжност „доцент“. Всичко това ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да даде **положителна оценка и предложи на Факултетния съвет на Факултета по икономически и социални науки на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ да избере и утвърди гл. ас. д-р Стефан Атанасов Райчев за заемане на академичната длъжност „доцент“** по област на виеше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика (Политическа икономия - Микроикономика и Пазар на труда).

Подпис:.....
(доц.д-р Анета Маричова).

18.10.2020 г.